

הפקולטה למשפטים - אוניברסיטת בר אילן

דיני משפחה

מועד א' תשפ"ב

מרצה: פרופ' שחר ליפשיץ

עו"ת הוראה: עו"ד הדס רייכלסון

הנחיות כלליות

משך הבחינה: שעתיים.

אורך התשובות לא יעלה על 2,200 מילים.

המבחן **יערך בחומר סגור**. ניתן **להשתמש במחשבון המצו依 בTHONMKS**. כל תקשורת עם נבחן/ת אחר/ת או גורם אחר אסורה בתכליית האיסור. אסור כМОון גם להעביר את השאלות בקורס לסטודנט/ת אחר/ת בקורס. הפרת הוראה זו עלולה להביא לפסילת המבחן ולתלונה לוועדת המשמעת של האוניברסיטה.

1. א. אמנון הגיש בקשה לישוב סכופר ראשון, ולכן הוא ש"ניצח" בmirוץ הסמכויות ולבית הדין סמכות לדון בעניין התביעה, בכפוף להתקי"מות מבחני הרכישה. עברו 60 הימים הנדרשים עבור פגישות המהות, וכן הגיש תביעה במשך 15 הימים בהם כוכבה מנועה מלהגיש תביעה. (ס+3+4=7) על כן, לבית הדין סמכות לדון בתביעה עצמה. נבחן כל נושא והאם הוא נכרך כדין- נשים לב, בוגולדמן נקבע כי צרכים להתקי"ם שני תנאי סף: רכיכה מפורשת, ושנדרשת לחיסול ייעיל של המערכת הזיגוגית. נראה כי כאן מתקי"מים שני התנאים שכן אמנון מנה את העניינים אותם הוא כורך שירות, וכן מדובר בנושאים סטנדרטיים הנדרשים לחיסול הנישואין ומעבר לשלב הבא.

גירושין- לבית הדין סמכות בלבד לעuditת לדון בענייני הגירושין עפ' ס' 1 לחשבד"ר. (לכן לא נדרשת כרכתו של אמנון).

רכוש- עפ' הלכת בבל, בית הדין יכול לדון בחלוקת רכוש אך הוא מחייב לפסק עפ' הדין האזרחי- תורת האחדות של ברך: נושא אזרחי, ידון בדין אזרחי (בל' קשר לערכאה בה ידונו- ביטול "הדין הולך אחר הדין").

משמעות- נכרמת מעצם טيبة וטבעה (שרעבי). ע"כ כל עוד לא הקדימו בתביעה משמרות לביהם"ש, לבית הדין סמכות לדון אגב תביעת הגירושין.

מחנות ילדים- עפ' הלכת שרגאי, לא ניתן לכורוך מחנות ילדים, אלא רק החזר הוצאות. עפ' הנדל במיועוט בפלונית בדעת מיעוט כן ניתן לכורוך, אך דעת זו לא התקבלה.

חינוך- עפ' פולורטה"ם, בתביעה בבית הדין חינוך לא ייכרך מעצם טיבו וטבעו לתביעת המשמרות, וע"כ כיוון שאמנון לאCCR מפורשות את נושא החינוך- לבית הדין אין סמכות לדון בו. עפ' עליזה אמר, לו היה קורה הפוך- החינוך היה נכלל בתוק תביעת המשמרות בביבהמ"ש אוטומטית.

מחנות אישة- ניתן לכורוך, אך מדובר ברכיכה בהסתממה עפ' ס' 9 לחשבד"ר, וכוכבה הביעה את התנגדותה לסמכות בית הדין. לסייע- נראה כי עניין החינוך ומחנות הילדים לא נמצאים בסמכות ביה"ד, ושאר העניינים כן. נבחן האם התרחשה כרכיכה כדין.

מבחני הרכישה עפ' פיג פלמן- תביעת גירושין כנה- נראה שכך, יש רצון כמה לס"ם אץ מערכת היחסים, אין זגוז בין ערכאות. כרכיכה כדין- כיוון שאמנון ביקש לכורוך גם נושאים שלא ניתנים ברכיכה, ניתן כי מדובר ברכיכה שאינה כדין. הרכיקה מפורשת, כרכיה כנה- חוסר פירוט הרכוש יכול להעיד על חוסר כנות של אמנון- האנאלפבת.

cocoba תען את טיעוניה על העביה בהליך הרכישה- וככל שערכאה אחת תכירע בעניין זה, מנועה הערכאה השנייה להכירע בנושא ס' 25ב להסדר התקי"נות- מכוח עיקרון היכבוד הדדי, אך נראה כי מתקי"ם טעם מיוחד המאפשר לסתות ממנה- בית הדין דין בנושאים שאינם בסמכותו- חוסר סמכות. על כן תוכל כוכבה לבקש מביהם"ש להכירע בנסיבות הרכישה ולפסול אותה. בפסילת תביעת הגירושין יפסלו גם הנושאים הנכרכים עימها, ותידרש תביעה חדשה.

ב. הדין החל:

מחנות אישة- במקור מדובר בדיון דתי, חלקק מעונייני המعمד האישני הנמצאים בஸמכות בלבד בית הדין (ס' 1 לחשבד"ר). אך ניתן לראות מוגמה בפסיקה המERICA במחנות "אלטנטיביים"- מחנות אזרחיים מכוח עקרונות אזרחיים (כובה"א, חוזים), מחנות מכוח הדין הדתי גם במקרה בו לא זכויות האישה מכוח הדין הדתי, מחנות משקמים שניתנים לאחר הגירושין (בניגוד למוחנות אישة דתים החלים רק עד הגירושין).

רכוש: בהתאם להלכת בבל, על חלוקת רכוש חל דין אזרחי, כיוון שמדובר בעניין אזרחי. הדיון שיחול יהיה מכוח חזקת השיטה/חוק יחסית ממון בהתאם לנسبות המקרא.

הפסיקה הצפופה:

מחנות אישה- ביבמה"ש צפוי לפסקوك לכוכבה מחנות מכוח הדין הדתי, שכן הם נשואים כדת משה וישראל. עם זאת, ניתן לטען כי כוכבה לא צפואה להנות מחנות אלו לתקופה ארוכה שכן היא זכאית להם רק עד חיוב גט, וכן היא שאין מנעה לחתת לה גט מאמנון (כך שמדובר בחודשיים בלבד מזנות). בשל המצב הכלכלי החיריג בו היא נמצאת ביציאתה מהnishaoi, ובוואדי לאור הפער העצום בינה לבין אמנון, ביבמה"ש יכול לפסקוק לה מחנות משקמים לאחר הנישואין (עפ' פולונית הנישואים האזרחיים). עפ' לפישץ- מחנות אלו צרכים להיות עיוורי מגדר, קצרי טווח, ונטולי אשמה. ראוי לציין כי מחנות אלו נפסקו במקרים שונים מהמרקחה זהה- נזכיר את המגמות האזרחיות בפסקוק מוחנות: הרחבות הגנת הקיזוז (ביקל/פדן?)- כך שניתן היה לקוז את פוטנציאל ההשתקרים של כוכבה מהמחנות (בניגוד לדין הדתי המקורי). אמןון יטען כי היא יכולה לחזור למשרה הקודמת שלה ולהתකדם ולהרוויח יותר, ויש לקוז זאת. כוכבה תתנוור בשל הצורך בגידול הילדים.

חלוקת רכוש- הזוג נשואים כדת משה וישראל, ונישאו לאחר 74 שנים של עלייהם לעניין חלוקת הרכוש הוא חוק יחסית ממון. עפ' ס' 5א בני הזוג מתחלקים באופן שווה ברכושים בעת פקיעת הנישואין חז' מ: נכסים חיוניים (מלפני החתונה),ירושות ומנותות. נדון:

ירושה: דירת האם במבנה (הדירה רשומה על שם אמנון)- לכואורה החקוק אומר מפורשות שירושה לא מתחלקת בין בני הזוג. אך ניתן להפעיל שיטתוף ספציפי מכוח הדין הכללי. 3 גישות: 1. נדרשת הוכחה לכוכנות שיתוף. (אבו רומי) 2. שפירא- בדירת מגורים חזקה שיש כוונת שיתוף, כשאדם מכניס אליו הביתה אדם נוסף. 3. גישת בינויים של לפישץ- נדרשת הוכחה לכוכנות שיתוף, אך במקרה יישואים ראשונים, ארוכים, אורחות חיים תקין אווירה שיתופית- החזקה מתחפה וחזקה כי התכוונו לשיתוף- ניתן להביא הוכחה לסתירת החזקה. (עמדתו אומצה בדנגן'ץ הבדיקה בשיקולים מוחנים ולא תנאים אובייקטיבים קבועים). לפי שפירא- הדירה צריכה להתחלק באופן שווה בין בני הזוג. לפי אבו רומי וגם לפי לפישץ (מחוד העדר הוכחה לכוכנות שיתוף, מנגד הוכחה לסתירת החזקה)- אמןון יטען כי הוא יכול לסתור את חזקת השיטה- שכן הוא אמר מפורשות מדי פעם בפעם כי הדירה

שicityת לו (זהו גם את מדריכי היציאה של דור 3 מחזקת השיטוף). עליה מתבססת גישת ליפשייך, כך שזה מחזק את טענות של אמנהן לסתירת החזקהה). כוכבה טוען כי עצם המגורים המשותפים בדירה, החזירה שלא לתוכה גם לאחר שיצאה- כל אלו מיודים כי רצאה לשף אותה את הדירה, ועליהם להחולק אותה. כמובן כוכבה תזכיר כי מדובר בנושאים ארוכים ורבים, ועל אורח חיים תקין ושיתופי יכולים להתווך השניים. שכן הריבטים הרבים יכולים מחד לסתור את אורח החיים, לעומת זאת אורך ארוך ורציף, שיכולים להיעיד הפוך. אמנהן יזכיר גם את הרישום הנפרד שיעיד על סתרת חזקת שיתופי- אך ליפשייך מבקר זאת כיוון שלטענו אלו בדיקת המקדים לשנים נוצרה החזקה! (רישום משותף ניתן היה לפירוק שיתופי בקלות). כוכבה טוען להסתמכות מכוח השנים הרבות בעבר.

הלוויים- את הילויים שירש אמנהן לא נראה כי ניתן לחלק באיזושהי עילה. מדובר בירושה (או במתנה) שהחוק מחrig מפורשות ואין סימנים לכוננת שיתוף.

כspi המשכורת בחשבון הפרטיא של אמנהן- ע"פ החוק 5א, כspi משכורת אינם מוחרים מהshitof בחוק יחסית ממן, חרב החשבונות הנפרדים. בעניין החוק מדובר בנכסי מאץ משותף- במיוחד במערכתיחסים ארוכת טווח.

כspi המשכורת בחשבון הפרטיא של כוכבה- הכל.

דירה להשקעה+כspi השכירות- הדירה נקנתה מכspi המשכורת בזמן החיים המשותפים- מכspi המאמץ המשותף, ועל כן נראה כי תחלק בין בני הזוג. אמנהן יזכיר שוב את החשבון הנפרד, הרישום וכן שכואה של חזקת השיתוף (במידה ידונושוב בשיתוף פצעי/חזקת השיתוף) יפה להשקעה הרבה מהשיקולים שהזכרנו מתחלשים- אפקט ההסתמכות, דעתו של שפירא, כוונת שיתוף במגורים המשותפים בבית וכו'. אמנהן טוען כי גם אם מדובר בסכומים משותפים, ניתן לטען כי זה מען נכס מעורב- ונגזרו את הדלתא, את ההשבחה, שנולדה כתוצאה השקעה בבונה וממהלך עסקן של אמנהן בלבד. בפסקה נראה כי היחס לנכסים להשקעה אינם חד משמעי כמו היחס לדירות מגורים, אך צפי כי גם אותה יחלקו.

קרנות פנסיה של שני בני הזוג- חוק יחסית ממן לא מחייב את הפנסיה מנכסי המאמץ המשותף ועל כן יתחלקו (בניגוד לדור 2).

טענה חריגה לאמנהן- התיקון לחוק 5(א)- קרע ביחסים- אירוע מפקייע!. טוען כי חלוקת הרכוש צריכה להתבצע רק לאחר 7 שנים נישואין ולא 15, כי שם נוצר האירוע המפקייע שמאפשר להחיל את חוק יחסית ממן. לאחר מכן בין הזוג חי בחשדנות ובRibiyim ולמרות הסטטוס, היחסים כבר קרוועים ואינם משותפים. (קשה להאמין שתתאפשר הטענה) בנוסף יכול לדרש קיזוז של חי' שנה שלא היה איתו (קיזוז מזונות איש? לא בטוחה מאיפה).

כמו כן ניתן להתייחס גם לחלוקת הון אונשי כחלק מחלוקת הרכוש. בזמן שקידומה המתקצעי של כוכבה נבלם בשל הצורך לגדל את הילדים, אמנהן התקדם מנקודת וගיע לרמת חיים גבוהה בהרבה מזו הרחלה. כוכבה טוען כי מגיע לה חלק ב"הון האונשי" הזה, וכן טעنته מוכרת ומקובל (אוביarian). בחלוקת הון אונשי אנו נמצאים בעיה של כמות מחד- כיצד לcameת את הדלתא, שנוצרה בנסיבות כוכבה, ובעקב כך לצורך לcameת את ההכנסות העתדיות, וכו'. וכן במקרה ימוש- איפה ניתן להתחשב בכך בחוק יחסית ממן. לשאלת הנסיבות ע"פ ליפשייך ועל סמך אטינגר, נראה כי ניתן לcameת את פוטנציאל ההשתכורות לפני ואחרי הנישואין, כפי שдинי הנזקון יודיעם לעשות היטוב. לשאלת המימוש (אוביarian) במידה וההון המשי גובר על האונשי, נכון להכensis זאת תחת ס' 8 שモתר שיקול דעת לסתות מחלוקת שווה של נכסים ע"פ ס' 5א, וכך ניכר בהון האונשי נכס ונדרכ' אותו לשקלול. במצב בו ההון האונשי גובר על המשי, אנו נמצאים בעיה כי לשון החוק לא ככ מסתדרת, אם כי יש בפסקה גם מצבים כאלה. האפשרויות השונות: המועדפת על ליפשייך- "העשירים והעניים"- מי שמנווין יותר מעין למי שמנווין פחות- אחוז מהshitof/ "רבע על רביע"- רביע מהפרשי הכנסות על רביע מהזמן הייחד. יש גישה של ריבלין של סכום חד פעמי 200,000 ש"ח, יש סכום עיתוי קבוע, סכום יחסית ומשתנה. הביעות המרכזיות בשאלת הנסיבות הן הכרה להישאר באותו התחים (כ), מנגד לשיטות אחרות יש מוטיבציה שלא להרוויח הרבה (יחס), מקרים בהם ההשערה של ההכנה הייתה בגובה מההכנסה בפועל וכו'. במקורה שלנו נראה כי ההון המשי גובר (הדיםות השונות וכו') וכן נוכל דרך ס' 8 למש אתחלוקת ההון האונשי כנכס לעניין ס' 5א.

ג. יחס ההשתכורות- 1:2. חישוב מדור- משמרות משותפת: מדור יחיד-(מדד כפול*יחס ההשתכורות)

$$2/3*1500=750$$

תלוויות- ההוצאות שהוצאו בעין בהתאם להסדר השוואת- (סכום ההוצאות*יחס ההשתכורות)

50% מההוצאות התלוויות כבר הוציא אמנהן. (הכפלתי בשתיים בוגל יחס ההשתכורות, הורדתי 1500 בוגל הסדר משמרות שווה אז 3000*2/3=1500.500).

בלתי תלויות- סכום הוצאות*יחס ההשתכורות-

$$2/3*900=600$$

סהכ- 1350 ש"ח.

2. נבחן האם ניתן להכיר בזוג כידב"צ. נבחן: מגורים משותפים- ההנים מתגוררים יחד רוב חייהם המשותפים. וכן הם חיים יחד במשך תקופה ארוכה. חיים (כלכליים) משותפים- לא מתקיים שכן אמנהן מקפיד על רישום מדויק וכן חלוקה שווה בהוצאות, בוגסף לרישום בלבד על שמו של הנכסים, וחשבונות בנק נפרדים. אינטימיות- לזוג ילדים כך' שישנה אינטימיות. הכרה בברית- נראה כי לאור הקשר הארוך טווח ודאי ישנה הכרה חברתיות בהיותם זוג.لاقורה התמונה הכללית מעדיה על היותם יודעים בצביעו. לאור הנסיבות של כוכבה להינsha, ובעקב כך לאור התנדחותו של אמנהן שלא מעוניין להינsha כלל- נראה כי מדובר בידב"צ אוניברסליים שלא היו מתחתנים גם באף מקום אחר. באופן כללי, (ע"פ ליפשייך, ואומץ בחלוקת מהפסיקות) ככל ידב"צ אוניברסליים נטיל חזקת שיתוף "עם כובית" דהיינו חדשנות מסוימת, שכן יכול להיות שהתנדחותם לנישואין מעידה על רצונם שלא לשף את חיים ורכושים זה עם זו. (העיקרון הליברלי- אדם בוחר שלא להיות מוחייב במסגרת מוסדית ולא נכוון להכריח אותו- ליפשייך). על ידב"צ חלה חזקת השיתוף. נבחן ע"פ הדורות השונים- תנאי הכנסה של דור 3 לא מתקיים (לא מדובר ב*נישואים* ארוכים, ראשונים וכו')- נבחן דרך 2: קיים מאץ משותף של השנים (כל מפעל חייהם), וכן קורת גג אחת בה הם דרים. היקף דור 2: מפריד בין נכסים חיוניים למאמץ משותף, היקף דור 3- מחליל גם על נכסים חיוניים לו לא

הוכח אחרת, ודור 4 ביחס לדירת מגורים מדבר על שיתוף דירת מגורים מלפני הנישואין גם בתנאי כניסה קלים יותר. לשים-

חלה חזקת השיתוף על השניים, חזקה עם כוביתvr קר שניתן יהיה לסתור אותה. אמנון יציג את כל הטענות שהזכרתי לעיל: רישום נפרד, ירושה שלו, הקפדה על חשבונות נפרדים וקיים הוצאה שוטפת וביקר- תזכורת קבועה שהדירה שלו ואין בכונתו לשפט אותה (את הדרכים ל"יציאה" מחזקת השיתוף, בהיעדר הסכם פורמלי). ככלומר השינוי: המעבר מחוק יחסית ממן לחזקת השיתוף (שכבר לא תחריג לכך בנסיבות נכסים חיצוניים!).

א. מזונות אישת (ורסנו?)- בעצם לכארה ב1 היה אמרו להיות דין דתי וכעת היא לא יכולה למזנות מכוח הדין הדתי שכן איןנה נשואה. אמהה, כבר שם הזכרתי את האופציית החלופיות אז תהיה פה מעין חזקה למרות שרשות הדין *שונה*. כאן יוכל ללקת על 3 מஸלולים: מזנות מכוח הדין הדתי- פרשנות "ازרחית/חילונית" למונח "מושי"- ברק בשיטת הפינטער בשماאל. מזנות משקמים קצרי טווח- בני נוח. מזנות אזרחים מכוח עקרונות אזרחים (כבוה"א, חוות וסתמכות, תו"ל)- פלונית המזנות האזרחים (וגם בסלומון?). לפישט טען מזנות אלו צריכים להיות משקמים, עיוורי מגדר וקצרי טווח.

חלוקת רכוש- הזכרתי לעיל בפתחה. מעבר מחוק יחסית ממן לחזקת השיתוף עם כובית.

מזנות ילדים- עליהם חל דין האזרחי, ע"פ הנוסחה של לפישט ולפישט, וכךון שמדובר בילדים מעלה גל שיש. (מתחת לגיל שניתן לומר של דין הדתי לפיו האב משלם הוצאות מינימליות (במיוחד כחזקת הגיל הרך משaira את האם במשמורת לא משותפת בדר"כ) ושאר ההוצאות- דין צדקה בהתאם למשכורות. لكن לא אמורה להיות נפקא מינה לשאלת המזנות בשני מנישואין כדת משה וישראל ל"דב"צ.

ב. ראשית, הנתונים דומים למקרה בבר נהיר, שם הוכרע כי גם הסכם מפורש שקובע כי הזוג לא יחויבו ולא רואים עצם ידב"צ- לא פוטר אותן מהגדרה זו, כי מדובר בהגדירה אובייקטיב. מנגד רובינשטיין בפלונית (2478?) קובע כי הלכת בר נהיר חריגה וכי אין יכול הסכם גם לא יעמוד בתנאי חוק החוזם. נראה כי התנאי לחזור לחיים המשותפים בתמורה להסכם היא בוודאי חוסר תום לב (שלא לומר סחתנות)vr קר שההסכםvr קר שחייב רכוש.vr קר שחייב רכוש: אמנון ינסה לטען כי ההסכם סותר את חזקת השיתוף, אך ע"פ הלכת בר נהיר ובשל איomy נראה כי טענה זו לא תישמע (אם כי בפס' ד פגס כן יכול הסכם שמעט ומונשל את האישה, לפישט הביע תרעומת רבה עלvr קר). בנוסך, נטילת אחריות ליד איננה דבר שאפשר להסביר לעליו. ע"פ המודל הבילוגי (המודע ביוטר) הורה בילוגי לא יכול שלא לשאת במחוקות משפטית לילד, אין תוקף לחסור ההכרה. (החריג- תרומות זרע אונוכית). על כן מדובר באיזומי סרקע- עדין יצטרך לשלם מזנות ילדים, ולדאוג לילדים. זה לעניין מזנות הילדים. לעניין מזנות אישת- מדובר בדיון אזרחי שכאמר לו לא משתנה בין ידב"צ לנשואים ולכן לא אמורה להשנות התשובה, במיוחד לאור כך שבידב"צ אין חשש לסרבנות גט כמו בנשואיםvr קר שאיזומי של אמנון לא מיימים במישור הזה.

שיתופ ספציפי 3 גישות+חזקת השיתופ+יחסים ממון

הוּ אָנוֹשִׁי

אמנון כרך- מזונות ילדים, מזונות אישה, שמורות ורכוש.

בית הדין הכריז שיש לו סמכות- גירושים, חלוקת רכוש, שמורות ילדים, מזונות ילדים, חינוך ומזונות אישה.